

**Maaelu Arengu Euroopa
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse**

www.emu.ee
Eesti Maaülikool
Estonian University of Life Sciences
Majandus- ja sotsiaalinstituut
Institute of Economics and Social Sciences

Eesti maaelu arengukava 2007-2013 meetme 3.2 “Külade uuendamine ja arendamine” investeeringuobjektide kasulikkus ja vajalikkus maapiirkondades

Taotluste osaline analüüs

**Teostaja: Eesti maaelu arengukava 2007-2013 1., 3. ja 4. telje püsihindaja
Maamajanduse uuringute ja analüüsi osakond
Majandus- ja sotsiaalinstituut
Eesti Maaülikool**

Tartu 2009

Sisukord

SISSEJUHATUS	3
UUURINGU VALIM JA ANALÜÜSI METOODIKA	5
ANDMETE ANALÜÜS	6
1. Arengukava kokkuvõte.....	6
2. Investeeringuobjekti kasutajad, vajalikkus ja väärtus	10
KOKKUVÕTE	12
JÄRELDUSED	14
KASUTATUD ALLIKAD.....	15
LISA.....	16
Lisa 1. Euroopa Komisjoni poolt püstitatud meetme 3.2 hindamisküsimused.....	16
Lisa 2. Meede 3.2. Külade uuendamine ja arendamine. Kodeerimisjuhend	17

SISSEJUHATUS

Maapiirkonnas tühjaks jäänud, otstarbe kaotanud või alakoormatud objektide tänapäevastamine, neile uue otstarbe leidmine ning lisafunktsioonide andmine loob võimaluse elukvaliteedi parandamiseks ja aitab suurendada maapiirkonnas tegutsevate ettevõtete konkurentsivõimet.

Meetme 3.2 üldeesmärk on parandada maapiirkonna elukeskkonna atraktiivsust ja elukvaliteeti läbi kohaliku aktiivsuse suurendamise ja mittetulundussektori arendamise. Meede aitab leevendada maapiirkonna sotsiaalset ja majanduslikku mahajäämust ning pidurdada rahvaarvu vähenemisest tingitud negatiivseid arenguid. Meede on suunatud mittetulundusühingute, sihtasutuste, väikese ja keskmise suurusega ettevõtetele.

Analüüsi aluseks on Eesti maaelu arengukava 2007-2013 (MAK) meetme 3.2 I ja II taotlusvooru toetuse saajad. Esimese taotlusvooru investeringutoetuste taotlusi võeti vastu 26.11.2007-19.12.2007 ja teise taotlusvooru taotlusi 22.12.1008-28.01.2009 Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Ametis (PRIA). Esimeses voorus oli toetuse saajaid 270 ja teises voorus 359.

Uuringu eesmärgiks on saada ülevaade investeringuobjektide kasutajatest ja vajalikkusest maapiirkonnas ning arengukavade lühikokkuvõtetest, et täpsustada meetme 3.2 sotsioloogilise uuringu (küsitluse) eesmärki. Antud uuringu kaudne eesmärk on seega teada saada, kas vaatluse all olevate näitajate analüüs annab vastuseid Euroopa Komisjoni poolt püstitatud hindamisküsimustele (lisa 1).

Antud uuring puudutab meetme 3.2 seire koondtabelis märgitud seitset siseriiklikku indikaatorit. Kokku on seiretabelis 13 siseriiklikku indikaatorit. Analüüsi aluseks on võetud toetuse taotlemisel taotleja poolt täidetud

1. arengukava lühikokkuvõtte andmed:

- küla, alevi, aleviku või linna nimi, mida piirkondlik arengukava hõlmab;
- piirkondliku arengukava kehtivuse pikkus ja lõpp;
- maapiirkonna tehnilise ja sotsiaalse infrastruktuuri olude kirjeldus;
- eelisarendatavate valdkondade loetelu tähtsuse järjekorras.

2. avalduse andmed:

- investeringuobjekti kasutajad (teenuste parandamisest kasu saavate inimeste arv maapiirkonnas);
- investeringuobjekti vajalikkus;
- investeringuobjekti kultuurilis-ajalooline väärtus maapiirkonnas.

Nimetatud näitajaid PRIAs kohustuslikus korras ei sisestata ehk PRIA elektroonilises andmebaasis neid pole ning need on kättesaadavad üksnes paberkandjal arhiivis. Uuringu otstarbeks moodustati esimese vooru kõigest ja teise vooru esmakordselt toetuse saajate seast 215 suurune valim. Valimisse kuulunud toetuse saajate uuringuks vajalikud andmed taotlusvormidelt

sisestati elektroonilisse andmebaasi 2009. aasta oktoobris-novembris. Andmete sisestus toimus PRIAs MS Wordi keskkonda. Andmesisestaja oli Eesti Maaülikooli (EMÜ) majandus- ja sotsiaalinstituudi maamajanduse uuringute ja analüüsi osakonna töötaja. Kuna nimetatud näitajad olid taotlusvormidel tekstina vabas vormis (tähemärkide arv ei olnud ette antud), siis kasutati andmete analüüsimisel tekstianalüüsi (teksti kodeerimist). Teksti kodeerimisjuhend asub lisas 2.

Aruandes on tulemused esitatud kogu valimi kui terviku kohta ning võrreldud arengukava kolme rakenduspiirkonna tasandil (piirkondlik arengukava, kohaliku omavalitsuse arengukava ja arengukava rakenduspiirkond on määramata).

Uuringu aruanne koosneb valimi ja analüüsi meetodika kirjeldusest, analüüsi põhitulemustest ning järeldustest ja ettepanekutest. Aruande juurde kuulub kaks lisa: Euroopa Komisjoni poolt püstitatud meetme 3.2 hindamisküsimused ja kodeerimisjuhend.

Teksti kodeerimisel ja graafikute vormistamisel kasutati MS Excelit ning andmetöötlusel statistikaprogrammi SPSS for Windows 13,0. Uuringu algandmebaas tekstilisel kujul säilitatakse MS Wordi formaadis ning kodeeritud kujul MS Exceli ja SPSS for Windows 13.0 formaadis EMÜ majandus- ja sotsiaalinstituudi maamajanduse uuringute ja analüüsi osakonnas.

Analüüsi aruande koostas EMÜ maamajanduse uuringute ja analüüsi osakonna töötaja Kersti Aro.

UUURINGU VALIM JA ANALÜÜSI METOODIKA

Analüüsi aluseks on meetme 3.2 esimese (taotluste vastuvõtt toimus 26.11.2007-19.12.2007) ja teise (22.12.2008-28.01.2009) taotlusvooru toetuse saajad. Esimeses voorus oli toetuse saajaid 270 ja teises voorus 359. Mõlema vooru toetuse saajatest võeti valimisse üksnes esmataotlejad ja jälgiti maakondade lõikes osakaalu. Vastavalt toetuse saajate arvule maakonnas moodustati proportsionaalne valim. Valim koostati juhuvalimi alusel ning valimi suuruseks kujunes 215 toetuse saajat. Valimit täiendati 15 toetuse saaja võrra, kelle tegevuseks oli infopunktide või multifunktsionaalse teeninduskeskusega seotud investeeringud.

Valimisse sattus ka toetuse saajaid, kes taotlusvormides analüüsi kaasatud küsimustele jätsid vastamata. Need toetuse saajad moodustasid 4% valimist.

Teksti kodeerimisel järgiti kodeerimisjuhendit. Analüüsi aluseks olevad andmed pärinevad aastatest 2007. lõpp kuni 2009. algus, mil toimus MAK meetme 3.2 toetusavalduste vastuvõtt.

Analüüs teostati kabinetuuringuna (desk study). Täiendavaid andmekogumisi antud uuringu raamest ei teostatud. Kogu analüüsi lõikes kasutati andmete esitamisel arengukavade jaotatust rakenduspiirkonna alusel: 1) piirkondlik arengukava (küla, külade grupi, alevi vms arengukava, 2) kohaliku omavalituse arengukava (valla või linna arengukava) ja 3) arengukava ulatus on määramata (nimetatud oli x asustusüksuse nimi, kuid ei olnud täpselt teada, kas tegu oli küla, valla vms arengukavaga).

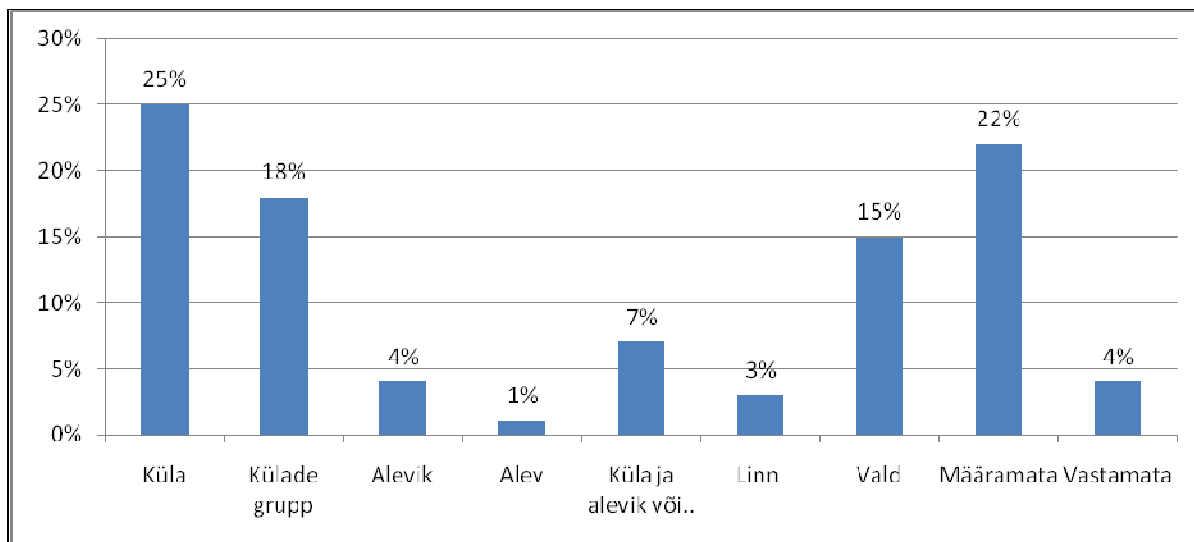
ANDMETE ANALÜÜS

1. Arengukava kokkuvõte

Antud peatükk annab ülevaate meetmest 3.2 toetuse taotlemise aluseks oleva arengukavade rakenduspiirkonnast ja selle kehtivuse pikkusest. Lisaks analüüsitakse arengukavades kirjeldatud piirkondlikku tehnilist ja sotsiaalset infrastruktuuri ning valdkondi, mis on piirkonnas eelisarendatavad. Infrastruktuuri kirjeldus ja eelisarendusvaldkondade nimekiri kajastab aastate 1998-2009 või veel varasemate aastate seisu, mil vaatluse all olevad arengukavad koostati ja kinnitati.

1.1. Arengukava rakenduspiirkond

Arengukavade rakendamiskiirkonnad, mis olid meetme 3.2 toetuse taotlemise aluseks, nimetati erinevaid. 45% juhul oli toetuse taotluse aluseks ühe või kahe ja enama küla arengukava, 5% juhul üksiku aleviku või alevi arengukava ning 7% juhul segavariant külast, küladest, alevikest või alevist (joonis 1). 18% juhul oli toetuse taotlemise aluseks linna või valla arengukava. 22% juhul oli raske määratleda, kas tegu oli asustusüksuse või kohaliku omavalitsuse arengukavaga ning 4% jättis küsimusele vastamata.

Joonis 1. Arengukava rakenduspiirkond, %

Oma rakendamiskiirkonna järgi jaotusid toetuse saajad kolme gruppi. 1) piirkondlik arengukava (55% toetuse saajatest), 2) kohaliku omavalitsuse arengukava (18% toetuse saajatest) ja 3) arengukava rakenduspiirkond on määramata (22% toetuse saajatest). 4% toetuste saajatest jätsid küsimusele vastamata.

1.2. Arengukava kehtivus

95% toetuse saajatest märkis arengukava kehtivuse perioodi. Kõige varasema kehtivusaeg ühel juhul oli 1998. aasta ning kõige hilisem 2009. aasta (tabel 1). Kahel juhul arengukava lõppes 2007. aastal ning ühel juhul lõpeb 2024. aastal. Keskmine arengukava kehtivus oli 6,6 aastat (mediaan 6,0 aastat).

Tabel 1. Arengukava kehtivusaja äärmused ning keskmised, aasta

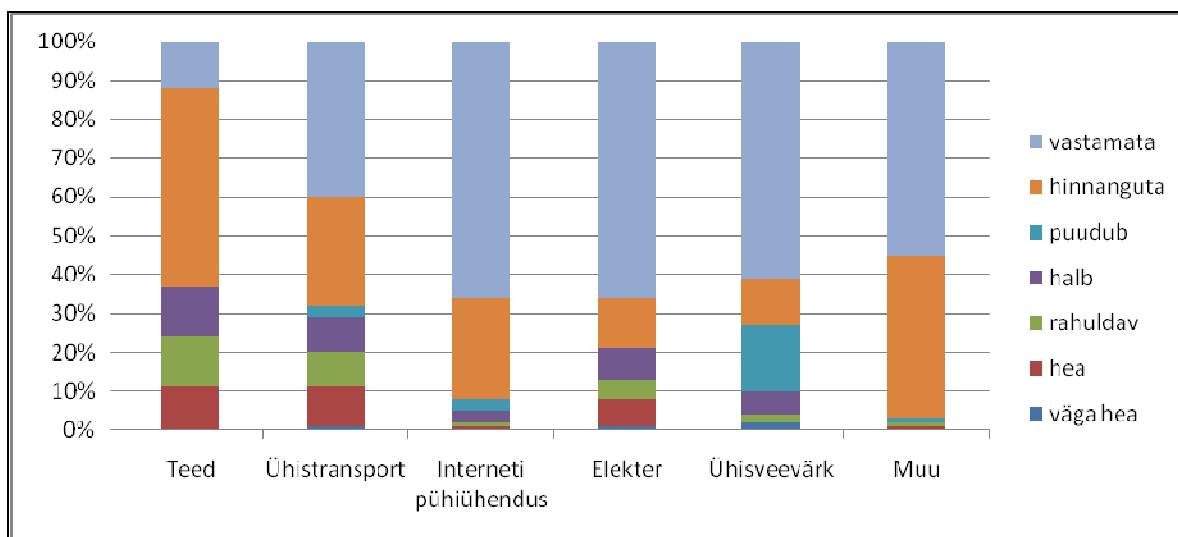
	Miinum	Maksimum	Keskmine	Mediaan
Arengukava algus	1998	2009	6,6	6,0
Arengukava lõpp	2007	2024		

Kui võrrelda keskmist arengukava kehtivusaega kolme erineva arengukava rakenduspiirkonna grupi vahel, siis suuri erinevusi kehtivusaja pikkuses ei esinenud. Keskmisest veidi pikema kehtivusajaga olid kohalike omavalitsuste arengukavad (keskmiselt 7,4 aastat), määramata arengukavade pikkus oli keskmiselt 6,5 aastat ning piirkondlike arengukavade pikkus 6,4 aastat.

1.3. Maapiirkonna tehnilise ja sotsiaalse infrastruktuuri kirjeldus

Täna iseloomustab maapiirkondi hõre asustustihedus, kaupade ja teenuste väike tarbijaskond, piiratud logistikavõimalused ja teenuste väljavool maapiirkonnast. Probleemiks on ka mitte-põllumajanduslike töökohtade vähesus maapiirkonnas.

Tehnilist infrastruktuuri kirjeldas 88% toetuste saajatest. Kõige enam mainiti teede (88% toetuse saajatest, joonis 2) ja ühistranspordi (60% toetuse saajatest) objekte ning harvem ühisveevärki (39%), interneti pühiühendust (34%) ja elektri (34%). Muude valdkondade (45%) all nimetati telefoni (nii laua- kui ka mobiiltelefoni), ühiskanalisatsiooni, kaugkeskküttesüsteemi jne.

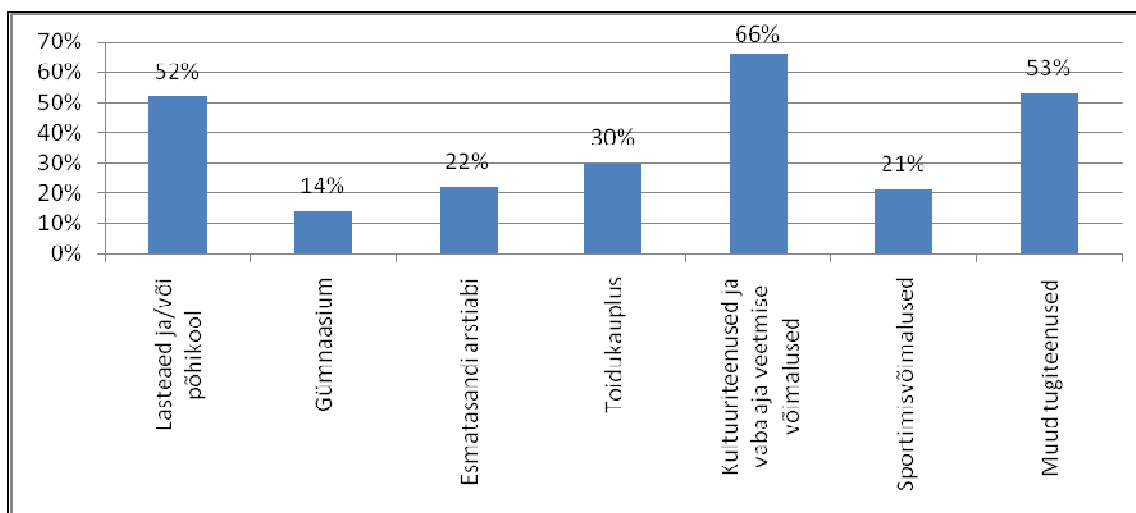

Joonis 2. Hinnang tehnilisele infrastruktuurile, %

Toetuse saajad andsid toetuse avalduse täitmisel lisaks tehnilise infrastruktuuri objekti nimetamisele ka hinnangu neile objektidele, siis antud analüüsi kaastai ka hinnangud. Erinevate objektide kättesaadavusele andis hinnangu alla 1/3 toetuse saajatest. Keskmine hinnang muule valdkonnale oli peaaegu hea (keskmine hinnang 3,6), elektrile rahuldav (3,0) ning teedele ja ühistranspordile peaaegu rahuldav (mõlemal juhul 2,9). Hinnangute andmisel eristusid ühisveevärgi (keskmine hinnang 1,6) ja interneti püsiühenduse (keskmine hinnang 2,1) valdkond, kuna mõlemad teenused on väga madala kvaliteediga või ei ole kättesaadavad (neid teenuseid maapiirkonnas ei pakuta).

Kolme erineva arengukava rakenduspiirkonna võrdlusel selgus, et piirkondlikul tasandil oli hinnang oma elukeskkonna tehnilisele infrastruktuurile tunduvalt madalam kui kohaliku omavalitsuse tasandil. Neil toetuse saajatel, kel ei olnud arengukava selgelt piirkonnaga määratletud, jäid hinnangu andmisel kesksele positsioonile.

Sotsiaalset infrastruktuuri kirjeldas 53% toetuse saajatest. Kõige enam kultuuriteenuste ja vaba aja veetmise võimaluste (66% toetuse saajatest, joonis 3) ning lasteaia ja/või põhikooli olemasolu (52%). 30% märkis toidukaupluse (sh autokaupluse), esmatasandi arstiabi (22%), sportimisvõimaluste (21%) ja gümnaasiumi (14%) olemasolu. Veidi üle poole toetuse saajatest märkis ka muid tugiteenuseid, mille hulka kuulusid sellised teenusepakkujad nagu vanurite hooldekodud või hoolekanne, postkontor, juuksur, hambaravi, politseijaoskond.

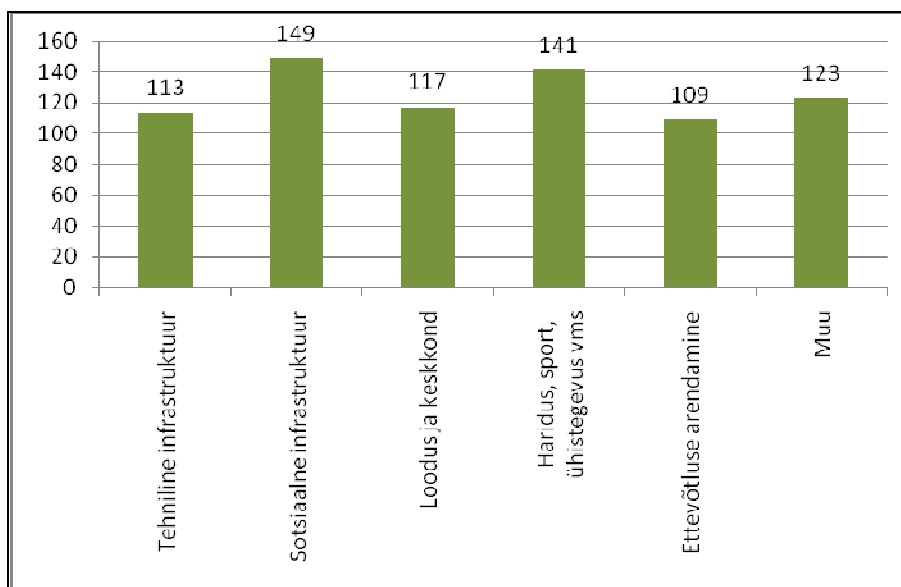

Joonis 3. Sotsiaalse infrastruktuuri kirjeldus, %

Toetuse saajad, kes vormistasid toetuse taotluse kohaliku omavalitsuse arengukava alusel, nimetasid tunduvalt rohkem ja sagedamini erinevaid sotsiaalse infrastruktuuri objekte kui need, kellel oli toetuse aluseks piirkondlik arengukava. Rakenduspiirkonnata arengukava toetuse saajad jäid oma piirkonna infrastruktuuri kirjeldusega kesksele positsioonile.

1.4. Eelisarendatavad valdkonnad

95% toetuse saajatest märkis oma arengukavas olevate eelisarendatavad valdkonnad. Kuus toetuse taotlejat nimetas vaid ühe eelisarendatava valdkonna ning üheksa nimetas kuus (või enamgi) eelisarendusvaldkonda. Sagedamini nimetati sotsiaalse infrastruktuuri objekte (külakeskus, seltsimaja vms, joonis) ning hariduse, huvihariduse, koolituse, kultuuri, spordi, ühistegevuse ja piirkondliku identiteedi süvendamise vms vajadust. Ka muud valdkonnad nagu loodus ja keskkond, tehniline infrastruktuur ning ettevõtluse arendamine ei olnud vähemtähtsad. Muude valdkondade all nimetati eelkõige viidasüsteemi, infopunkte, koostööd, mainet, turvalisust, ajaloolise pärandi kogumist jne. Võib öelda, et kõik nimetatud valdkonnad olid kõigile toetuse saajatele suuremal või vähemal määral tähtsad.

Joonis 4. Arengukavades nimetatud piirkonna eelisarendatavad valdkonnad (mainitud kordade arv, N=752)

Erinevate arengukavade lõikes oli hariduse, spordi, ühistegevuse vms valdkond mõnevõrra olulisem kohalike omavalitsuste arengukavades kui piirkondlikes ja rakenduspiirkonnata arengukavades. Ülejäänud valdkonnad olid kõik ühtemoodi olulised kõikides arengukavades.

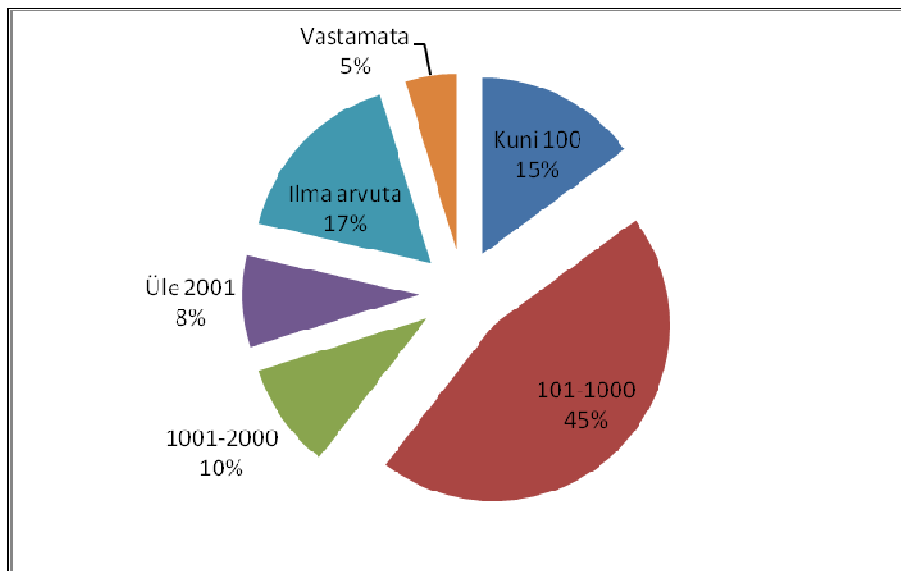
2. Investeeringuobjekti kasutajad, vajalikkus ja väärtus

Peatükk annab ülevaate meetmest 3.2 toetatavate investeeringuobjektide kasutajate arvust, objekti vajalikkusest ning kultuurilis-ajaloolisest väärtusest maapiirkonnas. Näitajad põhinevad toetuse saaja poolt esitatud arvutustel, hinnangutel ja faktidel.

2.1. Investeeringuobjekti kasutajad

Investeeringuobjekti kasutajateks nimetati näiteks seltsi või ringi liikmeid, oma küla elanikke, naaberkülade elanikke, kogu valla elanikke, lähemal oleva linna elanikke ning turiste. Investeeringuobjekti kasutajaid nimetas 95% toetuse saajatest, neist 82% väljendas kasutajaid arvuliselt, ülejäänud mitteamvuliselt (x küla elanikud, turistid vms, joonis 5). Keskmiselt oli ühe objekti kasutajaid 1415 inimest (mediaan 241). Üks toetuse saaja märkis objekti kasutajateks minimaalselt kümme inimest, üks jällegi maksimaalselt 67 000 inimest (siia hulka arvestati potentsiaalsed turistid).

45% juhul märgiti investeeringuobjekti kasutajateks 10-1000 inimest, 15% juhul kuni 100 inimest, 10% juhul 1001-2000 inimest ning 8% juhul nimetati üle 2001 inimese.

Joonis 5. Investeeringuobjekti kasutajad, %

Piirkondliku arengukavaga seotud objektide puhul oli keskmine kasutajate arv 974 inimest, kohaliku omavalitsuse arengukava puhul 1769 inimest ning rakenduspiirkonnata arengukavade puhul 2212 inimest.

2.2. Investeeringuobjekti vajalikkus maapiirkonnas

Investeeringuobjekti vajalikkust märkis 96% toetuste saajatest. Korruga nimetati maksimaalselt kolm vajalikkuse põhjendust. Neist 60% nimetas ühe vajalikkuse põhjenduse, 35% kaks ning 4% kolm vajalikkuse põhjendust. 43% toetuse saajatest leidis, et nimetatud investeeringuobjekt toob piirkonda uusi võimalusi veeta vaba aega väljaspool kodu (mänguväljaku, külakeskuse ja skate pargi rajamine, seltsimaja loomine vanasse hoonesse vms). 21% toetuse saajatest leidis, et investeeringuobjekt on traditsioonide, identiteedi ja ühtekuuluvuse kandja ehk teatud hoonel või rahvapärandil on kogukonnale oluline väärtus ja kohalikke elanikke ühendav lüli. 6% toetuse saajate arvates oli investeeringuobjekt oluline seepärast, et rajatav objekt aitab ära hoida kuritegevust. Silmas peeti eelkõige noortele suunatud suhtlus- ja tegevuskohtade loomist. 12% toetuse saajatest nimetas muid vajalikke tegureid nagu näiteks töökohtade loomist, turismi edendamist, sujuvamat ürituste korraldamist vms.

Tabel 2. Investeeringuobjekti vajalikkus maapiirkonnas, %

	Mainitud kordade arv	%
Uued võimalused veeta vaba aega väljaspool kodu	127	43
Objekt on traditsioonide, identiteedi ja ühtekuuluvuse andja	63	21
Muudab objekti või piirkonna atraktiivsemaks, väärtuslikumaks ja konkurentsivõimelisemaks	55	18
Muu (tekitab juurde töökohti, edendab turismi vms)	35	12
Ennetab kuritegevust	17	6
KOKKU	297	100

Arengukava rakenduspiirkonna gruppide lõikes investeeringuobjektide vajalikkuse valdkondades olulisi erinevusi ei esinenud.

2.3. Investeeringuobjekti kultuurilis-ajalooline väärtus maapiirkonnas

Laija kultuuripärandit peetakse oluliseks piirkondliku eripära väljatoomiseks. Toetuse saajatest märkisid investeeringuobjekti kultuurilis-ajaloolist väärtust vähesed (38% toetuse saajatest). Neist enamus (79%, tabel 3) leidis, et objektil on piirkonnas kohalik tähtsus ehk objektil on oluline kultuuri ja traditsiooni edasikandja roll, mida on raske ülehinnata. 12% toetuse saajatest märkis, et objektil on riiklik tähtsus, sest objekt on kantud riiklikku mälestiste registrisse. 9% taotlejatest tunnistas, et objektil ei ole kultuurilis-ajaloolist väärtust, kuid piirkonnale on objekt vajalik ikkagi.

Tabel 3. Investeeringuobjekti kultuurilis-ajalooline väärtus maapiirkonnas

	Arv	%
Kohaliku tähtsusega	64	79
Riikliku tähtsusega	10	12
Ei oma otsest kultuurilis-ajaloolist väärtust	7	9
KOKKU	81	100

KOKKUVÕTE

Uuringu eesmärgiks oli saada ülevaade Eesti maaelu arengukava 2007-2013 meetme 3.2 toetatavate investeringuobjektide kasutajatest ja vajalikkusest maapiirkonnas ning arengukavade lühikokkuvõtetest. Antud uuringu kaudne eesmärk oli seega teada saada, kas vaatluse all olevate näitajate analüüs annab vastuseid Euroopa Komisjoni poolt püstitatud hindamisküsimustele. Analüüs teostati kabinetuuringuna (desk study), mille aluseks olid esimese vooru kõik ja teise vooru esmakordselt toetust saanute taotlusvormid. Andmeanalüüsil kasutati tekstianalüüsi. Valimi suurus oli 215 toetuse saajat.

55% toetuse saajatel oli investeringutoetuse taotlemise aluseks piirkondlik arengukava, 18% kohaliku omavalitsuse arengukava, 22% juhul oli arengukava rakenduspiirkonda raske määratleda ning ülejäänud toetuse saajatest jättis küsimusele vastamata. Arengukava kehtis keskmiselt 6,6 aastat.

Maapiirkondade tehnilise ja sotsiaalse infrastruktuuri kirjeldus põhineb arengukavadel, mis valmisid ja kinnitati aastatel 1998-2009 või varem. Arengukavades toodud tehnilise infrastruktuuri kirjelduses mainiti kõige enam teede (88% toetuse saajatest) ja ühistranspordi (60%) valdkonda ning harvem interneti püsiühendust ja elektrit (mõlemal juhul 34%). Kõige kõrgemalt ehk peaaegu heaks hinnati muude teenuste (peamiselt telefoniside) kättesaadavust, rahuldavaks hinnati elektri, teedele ja ühistranspordi olukorda ja kättesaadavust ning kõige madalamalt ehk halvaks ja puudulikuks nimetati ühisveevärgi ja interneti püsiühenduse kättesaadavust. Sotsiaalse infrastruktuuri objektidest nimetati kõige enam kultuuriteenuste ja vaba aja veetmise võimalusi (66% toetuse saajatest) ning kõige harvem gümnaasiumi olemasolu (14%).

Arengukavade rakenduspiirkondade võrdlusest selgus, et piirkondlikes arengukavades nimetati erinevaid tehnilise ja sotsiaalse infrastruktuuri objekte harvem ja vähem, kuid kohalike omavalitsuste arengukavades sagedamini ja rohkem. Lisaks piirkondlikes arengukavades hinnati tehnilise infrastruktuuri kättesaadavust madalamalt, kuid kohalikes omavalitsuste arengukavades kõrgemalt.

Erinevates arengukavades peeti sotsiaalse infrastruktuuri ning hariduse, spordi, ühistegevuse valdkonda oma piirkonna arenguprioriteediks.

Investeringuobjekti hakkab hinnanguliselt kasutama keskmiselt 1415 inimest (mediaan 241). Piirkondliku arengukavaga seotud objekte hakkab arvatavasti kasutama keskmisest vähem ja kohaliku omavalitsuse arengukavaga seotus objekte keskmisest rohkem inimesi.

Investeringuobjekti vajalikkust märgiti mitmeti (küsimusele vastas 96% toetuse saajatest). Sageli luuakse objektiga piirkonda juurde vaba aja veetmise võimalusi, hoides traditsioone, muutes piirkonna konkurentsivõimelisemaks, ennetades kuritegevust jne. Objekti kultuurilis-

ajaloolist väärtust nimetasid vähesed (38% toetuse saajatest), kellest enamus pidas objekti rolli kohaliku kultuuri ja traditsiooni edasikandjana.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et maapiirkonna elanike ootused meetme 3.2 toetustele on suured ning meede on kahtlemata oluline nii kohalikule elukeskkonnale kui ka kogukonnale.

JÄRELDUSED

Läbi MAK 2007-2013 meetme 3.2 nähakse võimalust parandada elukvaliteeti (infrastruktuuri, teenuste parem kättesaadavus, mahajäetud hoonetele uue kasutuse leidmine) maal, mille tulemusel peaks eelduste kohaselt suurenema ka maapiirkondades elavate inimeste arv. Analüüsist selgus, erinevate teenuste kättesaadavus maapiirkondades oli kohati rahuldav, kui mitte öelda halb. Olukorra leevendamine läbi meetme 3.2 investeeringutoetuste võib olla võimalik. Tänu meetme 3.2 toetusele peaks 2/3 toetuse saajate hinnangul suurenema piirkonnas vaba aja veetmise võimalused ja vaba aja veetmise kohtade arv ning kohalik identiteedi tunnetus. 1/3 arvates investeeringuobjekt muudab piirkonna atraktiivsemaks ning kohaliku ettevõtluse konkurentsivõimelisemaks. Lisaks on positiivne see, et ligi pooltel toetuse saajate toetuse aluseks oli küla või külade grupi arengukava. See omakorda näitab maapiirkondade strateegilist jätkusuutlikkust.

Kokkuvõtvalt saab väita, et taotlusvormide analüüs andis hea ülevaate arengukavade lühikokkuvõtetest ja investeeringuobjektide kasulikkusest maapiirkondades. Omakorda andis analüüsi tulemus piisavalt hea taust- ja lisainformatsiooni järgmiste meetme 3.2 uuringute tarbeks ning antud analüüsi tulemusi saab kasutada Euroopa Komisjoni poolt esitatud meetme 3.2 hindamisküsimustele.

KASUTATUD ALLIKAD

Eesti maaelu arengukava 2007-2013. Põllumajandusministeerium, 2008
[http://www.agri.ee/public/juurkataloog/MAK/MAK_2007-2013.pdf] (2.12.2009)

Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet [www.pria.ee] (02.11.2009)

LISA

Lisa 1. Euroopa Komisjoni poolt püstitatud meetme 3.2 hindamisküsimused

1. Mil määral toetatud tegevused on mõjutanud elukvaliteedi paranemist maapiirkondades? Eristada erinevaid sektoreid nagu kaubandus, tervishoid, transport, IT jne.
2. Mil määral on toetatud tegevused parandanud toetatud piirkonna atraktiivsust? Eristada erinevaid sektoreid nagu kaubandus, tervishoid, transport, IT jne.
3. Mil määral on toetatud tegevused pidurdanud majanduslikku ja sotsiaalset allakäiku ja väljarännet maapiirkondades?
4. Mil määral on meede mõjutanud elukvaliteedi paranemist maapiirkondades? Eristada erinevaid sektoreid nagu kaubandus, tervishoid, transport, IT jne.
5. Mil määral on meede parandanud toetatud piirkonna atraktiivsust? Eristada erinevaid sektoreid nagu kaubandus, tervishoid, transport, IT jne.
6. Milline on olnud meetme mõju tööhõive suurenemisele?
7. Mil määral on meede pidurdanud majanduslikku ja sotsiaalset allakäiku ja väljarännet maapiirkondades?
8. Mil määral on meede säilitanud maapiirkondade atraktiivsust?
9. Mil määral on meede mõjutanud Natura 2000 jt loodusväärtuslike alade jätkusuutlikku majandamist ja arendamist ja maaelanikkonna keskkonnateadlikkust?
10. Mil määral on meede parandanud elukvaliteeti maapiirkondades?

Lisa 2. Meede 3.2. Külade uuendamine ja arendamine. Kodeerimisjuhend

Kui vastav lahter on tühi, siis jätagi see tühjaks.

1. Investeeringuobjekti kasutajad. Märkida üks arv. Kui on toodud vahemikud, siis märkida väikseim arv. Kui on välja toodud erinevates sotsiaalsetes gruppides olevate inimeste arv, siis arvud summeerida. Kui kasutajate kirjeldus on numbrilise väljenduseta, siis märkida 99.

2. Investeeringuobjekti vajalikkus maapiirkonnas.

1 Objekt on traditsioonide, identiteedi ja ühtekuuluvustunde kandja

2 Uued võimalused veeta vaba aega väljaspool kodu

3 Ennetab kuritegevust

4 Muudab objekti või piirkonna atraktiivsemaks, väärtuslikumaks ja konkurentsivõimelisemaks

5 Muu (loob juurde töökohti, edendab turismi vms)

3. Investeeringuobjekti kultuurilis-ajalooline väärtus maapiirkonnale.

1 Riikliku tähtsusega (objekt asub riiklikus mälestiste registris)

2 Kohaliku tähtsusega (kultuuri ja traditsioonide edasikandja)

3 Ei oma otsest kultuurilis-ajaloolist väärtust

4. Selle küla, alevi, aleviku või linna nimi, mida piirkondlik arengukava hõlmab. Kui pole täpselt teada, kas on tegu küla, aleviku, alevi, valla või linnaga (on märgitud üksnes asustuse nimi), siis märkida 99.

1 Küla

2 Külade grupp (kas kaks ja/või enam küla)

3 Alev

4 Alevik

5 Küla ja/või alevik ja/või alev ja/või vald ja/või linn

6 Linn

7 Vald

5. Arengukava kehtivusaeg. Märkida kehtivusaja pikkus ja lõpp (aastates).

6. Maapiirkonna infrastruktuuri olude kirjeldus. Tehnilise infrastruktuuri puhul tuua välja hinnang: 5 – väga hea, 4 – hea (e probleeme ei ole), 3 – rahuldav (e ei ole hea), 2 – halb (e ei ole piisav), 1 – puudub, 99 - hinnanguta. Kui üks valdkond jaotus alamvaldkondadeks ja alamvaldkondi hinnati erinevalt, siis märkida hinnanguks halvem variant.

Tehniline infrastruktuur:

1 Teed

2 Ühistransport (sh koolitransport)

3 Interneti püsiühendus

4 Elekter

5 Ühisveevärk

6 Muu

Sotsiaalne infrastruktuur:

1 Lasteaed ja/või põhikool

2 Gümnaasium

3 Esmatasandi arstiabi (perearst, apteek)

4 Toidukauplus või autokauplus

5 Kultuuriteenused ja vaba aja veetmise võimalused (rahvamaja/kultuurimaja, noortekeskus, külakeskus, raamatukogu, avalik internetipunkt, huviringid vms)

6 Sportimisvõimalused (spordiväljak, võimla, palliplatsid, suusarajad vms)

7 Muud tugiteenused (vanurite hooldekodu, sidejaoskond vms)

7. Eelisarendatavate valdkondade loetelu tähtsuse järjekorras.

1 Tehniline infrastruktuur (objektid)

2 Sotsiaalne infrastruktuur (objektid)

3 Loodus ja keskkond (sh heakord)

4 Haridus, huviharidus, koolitus, kultuur, sport, ühistegevus, piirkondliku identiteedi süvendamine (päevade korraldamine vms)

5 Ettevõtluse arendamine

6 Muu (viidasüsteem, koostöö, ajaloolise pärandi kogumine, maine, infopunktid, turvalisus)